

Beest Bewoner Bedrijf Bestuur

Persbericht

Amsterdam, 10 november 2020

EndLESS Amsterdam

De circulaire stad in wording

Amsterdam wordt een circulaire stad. De komende vijf jaar worden de eerste stappen gezet richting een aanzienlijke vermindering van het gebruik van nieuwe grondstoffen en materialen. Het doel is om in 2050 een volledig circulaire economie te bereiken. Wat betekent deze overgang voor inwoners, bedrijven, flora en fauna? Kan stedelijke groei duurzaam zijn? En hoe zien we dit terug in de gebouwde omgeving? In de tentoonstelling *EndLESS Amsterdam* bieden we een verdiepende kennismaking met de ideeën, afspraken, gebruikers en bewoners van de circulaire stad Amsterdam.

In april 2020 bekrachtigde het College van B&W de strategie Amsterdam Circulair 2020-2025 waarin de stappen naar een circulaire economie staan omschreven. Om dat vorm te geven gebruikt de gemeente een speciaal voor de stad ontwikkelde uitwerking van het 'donutmodel' van de Britse econoom Kate Raworth. Dit model beschrijft hoe samenlevingen en bedrijven kunnen bijdragen aan economische ontwikkeling die zowel de grenzen van planeet als die van een eerlijke samenleving respecteert. Het besluit trok wereldwijd de aandacht naar Amsterdam als 'eerste Donutstad ter wereld'.

De tentoonstelling EndLESS Amsterdam vertelt het verhaal van de compacte, circulaire stad door de ogen van het beest, de bewoner, het bedrijf en het bestuur met foto's, film, animatie, documentatie, maquettes en objecten.

De Why Factory van de TU Delft onder leiding van Winy Maas (MVRDV) schetst een toekomstbeeld van hoe circulair Amsterdam er over 100 jaar uit zou kunnen zien. Schiphol en de Haven van Amsterdam laten zien wat zij kunnen bijdragen. De Ambassade van de Noordzee toont de circulaire stad door de ogen van één van zijn onderwaterbewoners: de paling. Ontwerpers onderzoeken de mogelijkheden in het centrum, aan het spoor en het water, in het landschap en aan de randen van de stad. Amsterdammers vertellen wat zij belangrijk vinden in hun stad en Kate Raworth licht haar ideeën toe in de one-man-cinema. Maquettes van het nieuw te ontwikkelen Schinkelkwartier en Centumeiland laten zien wat circulaire stedenbouw is en de gemeente vertelt welke circulaire doelen al zijn gerealiseerd.

De interactieve tentoonstelling EndLESS Amsterdam is van 21 november 2020 t/m 28 februari 2021 te zien in alle ruimtes van het ARCAM-paviljoen. Woon ook de virtuele opening bij op vrijdagmiddag 20 november!

Bezoek de tentoonstelling:

Boek je gratis tijdslot van tevoren via [Eventbrite](#) >

Credits:

Tentoonstellingspartners: Academie van Bouwkunst Amsterdam, Ambassade van de Noordzee, AMS Institute, BetweenTwoHands, BNA, CliCQ, Forteiland Pampus, gemeente Amsterdam, Hogeschool Utrecht, Hogeschool van Amsterdam, Koninklijke Schiphol Group, Museumhaven Amsterdam, Pakhuis de Zwijger, Port of Amsterdam, Projectmanagementbureau Amsterdam, Stichting Stadshout, The Why Factory (TU Delft), Universiteit van Amsterdam, Van Eesteren Museum, Ymere.

Met medewerking van: BOOM Landscape, BURA urbanism, Echo Urban Design, MORE + XML, NLÉ, PosadMaxwan, Plein06 (Omgevingsvisie); ANA Architecten, Clubhaus Architecten, Dutch Architect B.V., Harvey Otten Architectuur, UNStudio en teamleden (Het Stadsranden-lab); Fiction Factory.

Deze tentoonstelling werd financieel mede mogelijk gemaakt door: Amsterdams Fonds voor de Kunst, gemeente Amsterdam en EFL-Stichting.

Een caleidoscoop aan verhaallijnen – enkelen uitgelicht

In de tentoonstelling EndLESS Amsterdam vertellen we het verhaal van de circulaire stad in wording door de ogen van het beest, de bewoner, het bedrijf en het bestuur.

De stappen naar een circulaire economie – gemeente Amsterdam

1. In 2022 is 10% van de inkoop van de gemeente Amsterdam circulair.
2. Vanaf 2022 zijn alle nieuwe ontwerpen voor gebiedsontwikkelingen en openbare ruimte in Amsterdam gebaseerd op circulaire criteria.
3. Voor 2023 is er een beter inzameling en verwerking van organische reststromen van bewoners, bezoekers en bedrijven.
4. Amsterdam heeft vóór 2023 de transitie in gang gezet van consumptie van dierlijke naar consumptie van plantaardige eiwitten.
5. In 2023 zijn alle uitvragen in de gebouwde omgeving van uit de gemeente circulair.
6. Vanaf 2023 gebruikt de gemeente Amsterdam circulaire en maatschappelijke criteria bij werken aan gebouwen en bij werken in de openbare ruimte.
7. In 2025 gaan we textiel, elektronica, meubels en plastic op zo'n manier inzamelen en scheiden dat we meer kansen creëren voor hergebruik, reparatie of andere vormen van hoogwaardige verwerking.
8. Vanaf 2025 wordt in Amsterdam 50% van de renovaties en het beheer uitgevoerd volgens circulaire principes.
9. De gemeente koopt vóór 2030 niet alleen 100% circulair in, maar vermindert ook haar consumptie met 20%.
10. Voor 2030 verminderen consumenten en bedrijven de voedselverspilling met 50%.
11. In 2030 gebruiken we in Amsterdam 50% minder nieuwe grondstoffen.
12. In 2050 is onze stad 100% circulair.

Stem voor de paling – Ambassade van de Noordzee

De Ambassade van de Noordzee representeert in de tentoonstelling één van de onderwaterbewoners van Amsterdam: de paling. Landschapsarchitect Thijs de Zeeuw en aquatisch ecooloog Maarten Erich onderzoeken bij ARCAM hoe de paling deel uitmaakt van onze samenleving en hoe haar belangen vertegenwoordigd kunnen worden in de Amsterdamse politiek. Maar hoe leren we deze mysterieuze vis kennen? Hoe weten we wat ze wil? Daarvoor is het team niet alleen zelf het water ingedoken, maar ook in gesprek gegaan met verschillende Amsterdammers die al een relatie hebben met de paling. Het onderzoek vertaalt een fysieke, speculatieve zoektocht naar de wereld van de paling in voorstellen die helpen deze Amsterdammers – en daarmee het onderwaterlandschap van Amsterdam – beter te begrijpen en te verbeteren.

AM5 - We are Amsterdam – The Why Factory (Winy Maas, MVRDV)

Hoe ziet Amsterdam er over dertig jaar uit? De film 'AM5 - We are Amsterdam' van The Why Factory, een denktank van de TU Delft, geleid door Winy Maas (oprichter/partner bij MVRDV), beleeft zijn première bij ARCAM in de tentoonstelling EndLESS Amsterdam. Deze science fiction-achtige film toont een breed scala aan ideeën voor de toekomst van Amsterdam. De ideeën laten zien hoe de stad eruit zou kunnen zien wanneer we van het huidige lineaire groeimodel over gaan op een circulair model, zoals het model van de Stadsdonut. De film probeert antwoord te geven op vragen als: hoe bouwen we woningen die voldoen aan de behoeften van de stadsbewoners en aan hogere compactheidseisen? Hoe maak je de stad beter leefbaar? Hoe zou toekomstige mobiliteit eruit kunnen zien? Welke rol krijgt de natuur?

Erfgoed voor de toekomst – Circulaire ambities Pampuseiland

Het eiland Pampus werd in 1895 gebouwd als forteiland op een zandbank in het water. Als geïsoleerd eiland moest het zelfvoorzienend zijn. Dankzij eigen energie- en watersystemen functioneerde dit militaire bolwerk zonder hulp van buitenaf. Nadat het fort zo'n veertig later leeg kwam te staan, is veel van deze techniek verdwenen. Tegenwoordig heeft het fort vooral een culturele bestemming, maar is het ook een interessante casus voor het circulair ontwerpen op grotere schaal. Stichting Forteiland Pampus wil namelijk het eiland volledig circulair maken. Er wordt gebruik gemaakt van zonne- en windenergie en daarnaast is er biovergisting van eigenbodem die helpt bij het opwekken van energie. Ook komt er een duurzaam entreegebouw op het terrein te staan, met een eigen drinkwatervoorziening. Niet alleen kunnen bezoekers gebruik maken van het lokale water, er wordt ook eten op eigen grond verbouwd. In EndLESS Amsterdam volg je de ontwikkeling in woord en beeld.

Ecognosis (work in progress) | Een stop-motion animatie-installatie van BetweenTwoHands

Hoe zou de wereld eruit zien als de mens er niet (meer) was? Een van de meest onderbouwde antwoorden op deze vraag is te vinden in het boek 'The World Without Us' van Alan Weisman. Hij beschrijft in detail op welke manier de natuur alles (weer) over zou nemen na het verdwijnen van de mensheid. Kunstenaarsduo BetweenTwoHands visualiseert dit proces in de installatie Ecognosis. Ecognosis is een begrip van Timothy Morton (auteur van Dark Ecology). Het betekent zoiets als 'wennen aan iets vreemds', 'langzaam leren weten'. In een kunstwerk dat geleidelijk groeit, brengt BetweenTwoHands in beeld hoe microbes, insecten en planten de wereld zonder ons zouden kunnen gaan overnemen. In oktober 2021 zal het eindresultaat getoond worden, maar alle tussenstadia zijn vanaf 21 november 2020 doorlopend te bezoeken in een speciale ruimte bij ARCAM omgedoopt tot de Panic Room.

Declaratie van de Stadsranden - ARCAM en BNA-Onderzoek

Elke stadsrand heeft een zone waarin de bebouwde wereld het groene landschap raakt. Hoe zien die gebieden eruit in Nieuw-West, de Zuidas, het Amsterdamse Bos, Diemen, Zuidoost en Amsterdam-Noord? Het Stadsrandenlab van BNA Onderzoek en ARCAM heeft onderzoek gedaan naar de zogeheten Kreukelzones van de stad en licht nu deze zones uit.

De circulaire luchthaven – Royal Schiphol Group

Schiphol wil in 2050 de duurzaamste luchthaven wereldwijd zijn. Een belangrijke doelstelling is om afvalvrij te zijn binnen tien jaar. Om dit doel te behalen, verhoogt Schiphol elk jaar het percentage afval dat recycleert of hergebruikt wordt, zodat uiteindelijk niets meer op de vuilnisbelt beland. De luchthaven beheert niet alleen de aankomst- en vertrekhallen, maar heeft ook talloze kantoren, hotels en parkeergarages in bezit. Renovatie en nieuwbouw is op Schiphol een continue proces. Bij bouw en sloop zijn duurzaamheid en circulariteit de uitgangspunten. Zo wordt bijvoorbeeld betonnen fundering van een gebouw vermalen tot grondstoffen voor het aanleggen van een rijbaan en worden oude hangars gedomonteerd en hergebruikt als busstation. Ook zet Schiphol in op het verduurzamen van het interieur door onder andere het materiaal van meubilair, verlichting en bagagebanden te hergebruiken.

Noot voor de redactie – niet voor publicatie:

Voor meer verhaallijnen, afbeeldingen en video's, neem contact op met Femke Gerritsma, communicatiemedewerker ARCAM via femke@arcam.nl of 0624506998.